

JANE AUSTEN

GURUR VE
ÖNYARGI

ÇEVİRİ: BERRAK GÖÇER

JANE AUSTEN
GURUR VE
ÖNYARGI

Can Klasik

Gurur ve Önyargı, Jane Austen

İngilizce aslından çeviren: Berrak Göçer

Pride and Prejudice

Bu çeviride kaynak alınan baskı: *Pride and Prejudice*, A Norton Critical Edition, W.W, Norton, 2001

© 2007, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2007

Can Yayınları'nda 1-37. basım *Aşk ve Gurur* adıyla yayımlandı.

39. basım: Ocak 2024, İstanbul

Bu kitabın 39. baskısı 7000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Editör: Seçkin Selvi

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak uygulama: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul

Sertifika No: 52098

ISBN 978-975-07-6160-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

JANE AUSTEN
GURUR VE
ÖNYARGI

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Berrak Göçer

♥can

Jane Austen'in Can Yayınları'ndaki diğler kitapları:

Emma, 2007

Mansfield Park, 2008

Evlilik, 2020

Lady Susan, 2022

Northanger Manastırı, 2022

Akıl ve Tutku, 2023

JANE AUSTEN, 1775'te İngiltere'de, Steventon'ın Hampshire kasabasında doğdu. Reading'deki Manastır Okulu'na gönderilen Austen, daha sonra eğitimini evde sürdürdü. Günün toplumsal ve siyasal olaylarından uzak, sıradan bir yaşam sürdü. Romanlarında işlediği yerler, karakterler ve konular, çevresindeki küçük toprak sahipleri ve taşralı din adamlarına özgü, köyden, komşulardan, taşra yaşamından oluşan bu dünyadan alınmaydı. Austen'in ilk romanı *Akıl ve Tutku* 1811'de yayımlandı. Arkasından edebiyat tarihinin en sevilen eserleri arasında yer alan pek çok romanı yayımlandı. Austen, 1817'de sağlığı iyice bozulduğu için son yapıtı *Sanditon*'u yarım bırakmak zorunda kaldı. 18 Temmuz 1817'de öldü ve Winchester Katedrali Mezarlığı'na gömüldü.

BERRAK GÖÇER, 1986'da İstanbul'da doğdu. 2007'de New York Üniversitesi Medya, Kültür ve İletişim Bölümü'nden mezun oldu. Dünya edebiyatı editörlüğü, edebiyat ve kültür sitesi editörlüğü gibi çeşitli görevler üstlendiği yayın hayatını çevirmenlik yaparak sürdürüyor. Çevirilerinin arasında *Kaygılarımızın Kışı* (John Steinbeck), *Paris ve Londra'da Beş Parasız* (George Orwell), *Biz Hep Şatoda Yaşadık* (Shirley Jackson), *Gurur ve Önyargı* (Jane Austen), *Bul Beni* (André Aciman) ve *Kendine Ait Bir Oda* (Virginia Woolf) sayılabilir.

I. CİLT

I. Bölüm

Büyük servete sahip bekâr bir erkeğin kendine mutlaka eş bulmak istediği herkesçe kabul gören bir gerçektir.

Bölgeye yeni taşınan böyle bir erkeğin hisleri ve düşünceleri ne kadar az bilirse bilinsin, bu gerçek civardaki ailelerin zihinlerine öyle kazınmıştır ki erkek, kızlarından birinin ya da ötekinin şahsi mülkü olarak görülür.

“Sevgili Mr. Bennet,” dedi eşi bir gün, “Netherfield Park’ın, sonunda kiraya verildiğini duydun mu?”

Mr. Bennet duymadığı yanıtını verdi.

“Ama verilmiş,” diye devam etti eşi. “Mrs. Long az önce buradaydı, bana her şeyi baştan sona anlattı.”

Mr. Bennet yanıt vermedi.

“Kimin kiraladığını öğrenmek istemiyor musun?” diye feryat etti eşi sabırsızlıkla.

“*Sen* bana söylemek istiyorsun, benim de dinlemeye bir itirazım yok.”

Bu, Mrs. Bennet’in konuşmaya devam etmesi için yeterli bir teşvikti.

“Ah hayatım, duymamış olma, Netherfield’ı İngiltere’nin kuzeyinden gelen, büyük servet sahibi bir genç adamın kiraladığını söylüyor Mrs. Long; pazartesi günü dört atlı kupa arabasıyla gelmiş ve yeri öyle beğenmiş ki Mr. Morris’le oracıkta anlaşmış, Mikail Yortusu’ndan önce

taşınacakmış ve hizmetkârlarından bazıları eve önümüzdeki haftanın sonuna kadar gelmiş olacakmış.”

“Adı ne?”

“Bingley.”

“Evli mi bekâr mı?”

“Ah! Elbette bekâr hayatım! Yüklü servet sahibi bekâr bir erkek, geliri yılda dört-beş bin. Kızlarımız için büyük kısmet!”

“Nası? Bunun kızlarımızla ne ilgisi var ki?”

“Sevgili Mr. Bennet,” diye yanıt verdi eşi, “bazen gerçekten sabrımı sınıyorsun! Kızlarımızdan biriyle evlenmesini düşündüğümü anlamış olmalısın.”

“Buraya bu maksatla mı taşınıyor?”

“Maksatmış! Ne saçmalıyorsun böyle! Ama kızlarımızdan birine âşık olma *ihtimali* çok yüksek, bu yüzden onu gelir gelmez ziyaret etmelisin.”

“Şahsen onu ziyaret etmek için herhangi bir sebep göremiyorum. Kızlarla sen gidebilirsin ya da onları tek başlarına gönderebilirsin; hatta belki de en iyisi bu olur, zira sen de onlar kadar güzelsin, aman sonra Mr. Bingley aralarında en çok seni beğenmesin.”

“Hayatım, gururumu okşuyorsun. Tabii *bir zamanlar* güzeldim ama artık öyle sıra dışı bir yanımın kaldığını iddia etmiyorum. Beş yetişkin kızı olan bir kadın kendi güzelliğini düşünmeyi bırakmalıdır.”

“Beş yetişkin kızı olan kadınların genelde düşünülecek bir güzelliği pek olmuyor.”

“Ama hayatım, Mr. Bingley mahalleye yerleşince gerçekten de gidip onu görmelisin.”

“Sana katiyen böyle bir söz veremem.”

“Ama kızlarının iyiliği için. Bunun aralarından biri için ne büyük kısmet olduğunu bir düşünsene. Sir William ile Lady Lucas gitmeye sırf bu sebepten kararlı, yoksa biliyorsun normalde yeni gelenleri ziyaret etmiyorlar.

Hakikaten, mutlaka gitmen lazım, sen gitmezsen *bizim* onu ziyaret etmemiz imkânsız olur.”

“Bence gereksiz evhamlanıyorsun. Eminim Mr. Bingley sizleri gördüğüne çok sevinecektir, ben de seninle birkaç satır gönderip ona istediği kızımızla evlenmesine canı gönülden razı olduğumu bildiririm; ama Lizzy’ciğimi ayrıca övmem gerek.”

“Böyle bir şeye katiyen müsaade etmiyorum. Lizzy’nin diğerlerinden daha iyi hiçbir yanı yok, üstelik Jane kadar güzel, Lydia kadar sıcak bile değil. Ama sen hep *onu* yeğ tutuyorsun.”

“Hiçbirinin pek matah bir özelliği yok,” diye yanıt verdi kocası. “Hepsi de diğer kızlar gibi budala ve cahil ama Lizzy kardeşlerinden biraz daha zeki.”

“Mr. Bennet, kendi çocuklarını nasıl böyle aşağılayabiliyorsun? Beni kızdırmak hoşuna gidiyor. Zavallı sinirlerime hiç acımıyorsun.”

“Beni yanlış anladın hayatım. Senin sinirlerine büyük saygı duyuyorum. Onlar benim eski dostlarım. En azından son yirmi yıldır onları sürekli el üstünde tutarak anlatmanı dinliyorum.”

“Ah! Neler çektiğimi bilemezsin.”

“Ama umarım atlatırsın da mahallemize yılda 4.000’lik geliri olan daha birçok genç adamın taşındığını görecektir kadar uzun yaşarsın.”

“Sen onları ziyaret etmeyi reddettikçe yirmi tane bile gelse bize ne hayrı olacak ki.”

“İnan bana hayatım, yirmi tane olurlarsa hepsini teker teker ziyaret ederim.”

Mr. Bennet ince zekâ, iğneleyici mizah, soğukluk ve kapristen oluşan öyle tuhaf bir karışım ki yirmi üç yıllık birliktelikleri, karısının onun mizacını çözmesine yetememişti. *Karısının* düşüncelerini anlamak ise çok daha kolaydı. Mrs. Bennet algıları kapalı, bilgisi sınırlı, bir da-

kikası bir dakikasını tutmayan bir kadındı. Memnuniyetsizlik duyduğu zaman sinirlerinin bozulduğunu sanırdı. Hayattaki tek amacı kızlarını evlendirmektir, en büyük tesellisi ise komşu ziyaretlerine gidip havadisler almaktır.

II. Bölüm

Mr. Bennet, Mr. Bingley'nin ziyaretine ilk gidenlerden oldu. Onu ziyaret etmeyi en başından beri planlıyordu ama son âna dek eşini gitmeyeceğine inandırdı, eşi ziyaretten ancak gerçekleştiği günün gecesi haberdar oldu. Ziyaret o zaman şu şekilde açıklandı. İki numaralı kızının şapka süslemekle uğraştığını gören Mr. Bennet aniden ona şöyle dedi:

“Umarım Mr. Bingley şapkanı beğenir Lizzy.”

“Onu ziyarete gitmediğimize göre,” dedi Lizzy'nin annesi gücenmiş bir edayla, “Mr. Bingley'nin neyi beğenip beğenmediğini öğrenmemiz mümkün değil.”

“Ama unutma ki anne,” dedi Elizabeth, “onu partilerde göreceğiz, hem Mrs. Long da onu bizimle tanıştırmaya sözü verdi.”

“Mrs. Long'un hayatta bizi tanıştıracığına ihtimal vermiyorum. Kendisinin de iki yeğeni var. Bencil, ikiyüzlü bir kadın, ona zerre saygım yok.”

“Benim de,” dedi Mr. Bennet. “Ondan yardım beklemediğini duyduğuma sevindim.”

Mrs. Bennet yanıt vermeye tenezzül etmedi ama kendini tutamadığından kızlarından birini azarlamaya başladı.

“Öksürüp durma Kitty, Tanrı aşkına! Sinirlerimi düşün azıcık. Sinirlerimi mahvettin.”

“Kitty öksürme konusunda çok dikkatsiz,” dedi babası, “hep yanlış zamanda öksürüyor.”

“Keyfimden öksürmüyorum,” diye terslendi Kitty.

“Bir sonraki balonuz ne zaman Lizzy?”

“İki hafta sonra.”

“Ay, öyle ya!” diye feryat etti annesi. “Mrs. Long ise bir gün öncesinde dönüyor, yani bizi baloda Mr. Bingley’yle tanıştıramayacak çünkü kendisi de henüz tanışmamış olacak.”

“O zaman hayatım, senin arkadaşın karşısında bir üstünlüğün olacak Mr. Bingley’yi onunla *sen* tanıştırabileceksin.”

“Bu mümkün değil Mr. Bennet, kendim onu tanımazken bu mümkün değil, benimle nasıl böyle alay edebiliyorsun?”

“İhtiyatlı davranmanı takdir ediyorum. İki haftalık bir tanışıklık elbette çok kısa sayılır. İnsan bir adamın gerçekte nasıl biri olduğunu iki haftada anlayamaz. Ama onları tanıştırma görevini *biz* üstlenmezsek başka birileri üstlenir, hem Mrs.Long ile yeğenleri de şanslarını denemeli; işte bu yüzden, Mrs.Long da bu hareketi bir iyilik olarak göreceğinden, eğer onları tanıştırma sorumluluğunu sen reddedersen ben üstleneceğim.”

Kızlar babalarına bakakaldı. Mrs. Bennet sadece, “Zırvalık, zırvalık!” dedi.

“Böyle fevkalade bir şekilde haykırmanın manası ne?” diye bağırdı eşi. “İnsanları birbiriyle tanıştırma adablarını, bu adablara verilen önemi zırvalık olarak mı görüyorsun? *Bu konuda* sana katılamayacağım. Sen ne dersin Mary? Senin derin düşüncelere sahip bir genç hanım olduğunu, iyi kitaplar okuyup okuduklarından dersler çıkardığını biliyorum.”

Mary akıllıca bir şey söylemek istedi ama ne diyeceğini bilemedi.

“Mary düşüncelerini toplarken,” diye devam etti babası, “biz Mr. Bingley’ye dönelim.”

“Mr. Bingley’den bıktım,” diye haykırdı karısı.

“İşte *bunu* duyduğuma çok üzüldüm, peki bunu bana neden daha önce söylemedin? Bilseydim bu sabah onu katiyen ziyaret etmezdim. Gerçekten büyük talihsizlik olmuş; ama artık bir kere tanıştığımıza göre iletişimi sürdürmek durumundayız.”

Kadınlar tam da istediği gibi hayrete düştü, Mrs. Bennet belki kızlarından da çok; gerçi sevinç curcunası dindikten sonra en başından beri bunu beklediğini söylemeye başladı.

“Ne kadar da düşüncelisin sevgili Mr. Bennet. Ama ben seni sonunda ikna edeceğimi biliyordum. Kızlarını, böyle bir ahbablığı ihmal etmeyecek kadar çok sevdiğine emindim. Ah, nasıl da memnun oldum! Ne de güzel şaka yaptın, bu sabah gitmişsin de şimdiye kadar lafını bile etmiyorsun.”

“Artık gönlünce öksürebilirsin Kitty,” dedi Mr. Bennet ve konuşurken odadan ayrıldı; eşinin sevinç feryatlarından yorulmuştu.

“Ne harikulade bir babanız var kızlar,” dedi Mrs. Bennet kapı kapanınca. “Onun size yaptığı iyilikleri nasıl ödeyeceksiniz bilmiyorum, benimkileri de tabii. İnanın bana bizim yaşımızda her gün yeni birileriyle tanışmak pek hoş değil ama sizler için yapmayacağımız şey yok. Lydia, bir tanem, sen *en küçük* olsan da bence Mr. Bingley bir sonraki baloda seninle dans edecek.”

“Ah!” dedi Lydia kendinden emin bir tavırla. “Hiç korkum yok çünkü *en küçük* olsam da en uzun boyluyum.”

Akşamın geri kalanını Mr. Bingley’nin iadeiziyareti ne zaman yapacağını tartışarak ve onu akşam yemeğine ne zaman davet edeceklerini kararlaştırarak geçirdiler.

III. Bölüm

Lakin Mrs. Bennet'in konuyla ilgili beş kızının da desteğiyle sorduğu hiçbir soru, eşinden Mr. Bingley'nin doyurucu bir tasvirini alabilmesine yetmedi. Ona farklı yollardan, arsızca sorularla, zekice yorumlarla, alakasız varsayımlarla saldırdılar ama Mr. Bennet hepsinin kurnazlığını savuşturmayı başardı; nihayetinde komşuları Lady Lucas'ın kulaktan dolma bilgileriyle yetinmek zorunda kaldılar. Lady Lucas'ın duyuları oldukça olumluydu. Sir William, Mr. Bingley'ye bayılmıştı. Oldukça gençti, müthiş yakışıklıydı, fevkalade yumuşak başlıydı ve dahası bir sonraki baloya büyük bir grupta katılmayı planlıyordu. Bundan daha güzel ne olabilirdi! Dans etmeyi sevmek, âşık olmaya giden yoldaki en önemli adımlardan biriydi, böylece Mr. Bingley'nin kalbini kazanmaya dair ümitler iyice arttı.

“Ah, kızlarımdan birinin Netherfield'a yerleşip bah-tiyar olduğunu,” dedi Mrs. Bennet kocasına, “diğerlerinin de iyi kismetlere vardığını bir görebilsem, daha ne isterim.”

Mr. Bingley birkaç gün sonra iadeiziyarete geldi ve Mr. Bennet'la yaklaşık on dakika kütüphanede oturdu. Güzellikleri dillere destan genç hanımefendilerle de karşılaşmayı ummuştu ama sadece babalarını görebildi. Hanımefendiler biraz daha şanslıydı zira üst kattaki bir pencereden onun mavi palto giyip siyah bir ata bindiğini seçebilme şansını yakaladılar.

Bundan kısa bir süre sonra Mr. Bingley akşam yemeğine davet edildi; Mrs. Bennet ev idaresindeki marifetlerini gösterecek menüyü çoktan planlamıştı ki, her şeyin ertelenmesini gerektiren bir yanıt geldi. Ertesi gün şehre gitmesi gerektiğinden Mr. Bingley kendisine şeref veren

davetlerini ne yazık ki kabul edemiyordu, vesaire. Mrs. Bennet'ın bu duruma epey canı sıkıldı. Hertfordshire'a daha yeni gelmişken şehirde hemen ne işi çıkmış olabileceğini aklı almıyordu; hep oraya buraya gidip duracağından, Netherfield'a doğru dürüst yerleşmeyeceğinden korkuyordu. Lady Lucas, Londra'ya sadece balo için kalabalık bir grup toplamaya gittiği fikrini ortaya atarak kaygılarını kısmen yatıştırdı; kısa süre sonra da Mr. Bingley'nin partiye beraberinde on iki hanımefendi ile yedi beyefendi getireceği haberi yayıldı. Kızlar bu kadar çok hanımefendi olmasına üzüldüler ama balodan önceki gün Londra'dan on iki yerine sadece altı hanım, beş kız kardeşiyle bir kuzen getirdiğini duyunca rahatladılar. Grup, balo salonuna girdiğinde ise toplamda sadece beş kişiden oluşuyordu; Mr. Bingley, iki ablası, büyük ablasının kocası ve bir başka genç adam.

Mr. Bingley yakışıklıydı, tam bir centilmendi; güler yüzlüydü, tavırları rahat ve içtendi. Ablaları çok güzel kadınlardı, modayı yakından takip ettikleri her hallerinden belliydi. Kayınbiraderi Mr. Hurst de beyefendi görünümüne sahipti ama esas arkadaşı Mr. Darcy çekiciliği, uzun boyu, yakışıklı yüz hatları ve soylu edasıyla bütün salonun dikkatini hemen üzerine topladı; bir de içeri girdikten sonra beş dakika içinde herkesin dilinde dolaşan, yılda 10 binlik geliri olduğu bilgisiyle. Beyefendiler onun oldukça endamlı bir adam olduğunu söylediler, hanımefendiler onun Mr. Bingley'den çok daha yakışıklı olduğunu beyan ettiler ve Mr. Darcy neredeyse gecenin ortasına kadar herkes tarafından büyük bir beğeniyle izlendi, ta ki davranışları ona duyulan beğeni dalgasını dindiren bir tiksintiye yol açana kadar; zira gururlu, kendini yarındakilerden üstün gören, hiçbir şeyden keyif alamayacak kadar kibirli olduğu anlaşılıyordu; Derbyshire'daki büyük mülkü bile son derece aksi ve çekilmez olduğu

gerçeğini deęiřtirmiyordu, dostunun eline su bile dökemezdi.

Mr. Bingley kısa sürede salondaki bütün önemli insanlarla tanışmıştı; neşe dolu ve samimiydi, her dansa katılmış, balonun erken bitmesine kızmış ve kendisi Netherfield'da balo vermekten bahsetmişti. Böyle cana yakın davranışlar karşısında söze ne hacet. Dostluyla arasında nasıl da büyük bir tezat vardı! Mr. Darcy sadece bir kez Mrs. Hurst'le, bir kez de Miss Bingley'yle dans etmiş, başka herhangi bir hanımefendiyle tanıştırmayı reddetmiş ve gecenin kalanını salonda dolaşarak, ara sıra da kendi grubundan birileriyle konuşarak geçirmişti. Mizacı hakkında hüküm verilmişti. Dünyanın en gururlu, en sevimsiz adamıydı; kimse onu bir daha görmek istemiyordu. Ondan hazzetmeyenlerin başında da Mrs. Bennet geliyordu; genel tavrı aleyhindeki duyguları, kızlarından birine saygısızlık etmesiyle bilenerек yoğun bir hınca dönüşmüştü.

Elizabeth Bennet, balodaki erkek sayısının azlığı nedeniyle iki dans boyunca oturmak zorunda kalmış, o esnada Mr. Darcy yakınında durduğundan Mr. Bingley'yle konuşmalarına kulak misafiri olmuştu; dansa birkaç dakikalığına ara veren Mr. Bingley arkadaşını da aralarına katılması için sıkıştırıyordu.

"Hadi gel Darcy," dedi. "Mutlaka dans etmelisin. Burada tek başına aptal aptal durman hiç hoşuma gitmiyor. Dans etsene."

"Katiyen dans etmeyeceğim. Damımı özellikle iyi tanıımıyorsam dans etmekten nasıl nefret ettiğimi biliyorsun. Böyle bir baloda ise hiç dayanamam. Ablalarının kavyeleri var, bu salondaki başka herhangi bir kadını dansa kaldırmak ise benim için işkence olur."

"İnsan krallık yönetirken bile senin kadar müşkülpesent davranmaz!" diye feryat etti Bingley. "Yemin ederim

hayatımda hiç bu akşam gördüğüm kadar çok hoş kızla tanışmamıştım, aralarında bazıları da sıra dışı bir güzelliğe sahip.”

“*Sen salondaki tek çekici kızla dans ediyorsun,*” dedi Mr. Darcy en büyük Miss Bennet’ı süzerek.

“Ah! Hayatımda gördüğüm en güzel yaratık! Ama senin hemen arkanda kardeşlerinden biri oturuyor, o da çok güzel, ayrıca çok uyumlu birine benziyor. İzin ver de damımdan sizi tanıştırmasını isteyeyim.”

“Hangisini kastediyorsun?” Mr. Darcy arkasını dönüp bir an Elizabeth’e baktı, göz göze gelince bakışlarını çevirip soğuk bir edayla konuştu: “İdare eder ama *beni* cezbedecek kadar çekici değil; ayrıca başka erkeklerin göz ardı ettiği genç hanımlarla ilgilenecek havada değilim. Sen damına dönüp gülücüklerinin tadını çıkar, burada benimle vaktini boşa harcıyorsun.”

Mr. Bingley arkadaşının sözünü dinledi. Mr. Darcy uzaklaştı, Elizabeth’in de içinde ona karşı herhangi bir sıcak his kalmadı. Ama hikâyeyi arkadaşlarına eğlenerek anlattı çünkü Elizabeth neşeli, şakacı bir mizaca sahipti, gülünç durumlardan da büyük keyif alırdı.

Bütün aile genel olarak hoş bir akşam geçirdi. Mrs. Bennet en büyük kızının Netherfield grubu tarafından çok beğenildiğini görmüştü. Mr. Bingley tarafından iki kere dansa kaldırılmıştı, Mr. Bingley’nin ablaları da onunla yakından ilgilenmişti. Jane de bu durumdan en az anesi kadar memnundu ama hislerini o kadar açık etmiyordu. Elizabeth, Jane’in çok mutlu olduğunu hissetti. Mary, Miss Bingley’ye kendisinden civardaki en yetenekli kız olarak bahsedildiğini duydu; Catherine ile Lydia da talihliydi, hiç kavalysesiz kalmamışlardı ki şimdilik bir balodan bekledikleri tek şey buydu. Böylece kasabalarına, bir tek kendilerinin yaşadığı Longbourn’a dönerken herkesin keyfi yerindeydi. Eve vardıklarında Mr. Bennet hâlâ

ayaktaydı. Elinde bir kitap varken zamanın nasıl geçtiğini anlamazdı, hem bu akşam böyle müthiş beklentiler doğuran baloda yaşananları oldukça merak ediyordu. Karısının yabancıyla ilgili hayal kırıklığına uğrayacağını ummuştu ama kısa sürede çok farklı bir hikâye duyacağını anladı.

“Ah! Sevgili Mr. Bennet,” dedi eşi odaya girerken. “Harikulade bir gece geçirdik, müthiş bir baloydu. Keşke sen de olsaydın. Jane o kadar beğenildi ki, olağanüstüydü. Herkes ne kadar şık göründüğünü söyledi, Mr. Bingley de onu çok güzel buldu ve iki kez dansa kaldırdı! Bir *düşünsene* hayatım, onunla tam iki kere dans etti! Üstelik salonda ikinci kere dansa kaldırdığı tek kişiydi. Önce Miss Lucas’la dans etti. Onunla kalktığını görünce öyle endişelendim ki; ama onu hiç beğenmedi, zaten biliyorsun, kim nasıl beğensin; ama Jane dansa kalkarken ondan çok etkilenmiş göründü. O yüzden kim olduğunu sordu, tanıştırdı, sonraki sette onu kaldırdı. Sonra üçüncü sette Miss King’le dans etti, dördüncü sette Maria Lucas’la, beşinci sette yine Jane’le, altıncı sette Lizzy’yle, Boulanger dansında ise...”

“*Bana* azıcık acıması olsaydı,” diye patladı kocası sabırsızlıkla, “bu kadar çok dans etmezdi! Tanrı aşkına damlarından daha fazla bahsetme. Ah! Keşke o ilk dans-ta ayağını burksaymış!”

“Ah! Hayatım,” diye devam etti Mrs. Bennet. “Onu gerçekten sevdim. Çok yakışıklı! Ablaları da çok hoş kadınlar. Hayatımda gördüğüm en zarif elbiseleri giymişlerdi. Sanırım Mrs. Hurst’ün tuvaletindeki danteller...”

Bu noktada yine sözü bölündü. Mr. Bennet herhangi bir süsleme betimlemesi duymayı katiyen reddetti. Böylece yeni bir konuya atlaması gereken Mrs. Bennet büyük bir kin ve biraz da abartıyla Mr. Darcy’nin şok edici kabalığını anlattı.

“Ama seni temin ederim ki,” diye ekledi, “Lizzy onun beğenisini kazanmayarak hiçbir şey kaybetmiyor zira müthiş sevimsiz, korkunç bir adam, gözüne girme çabasına değmez. Öyle kendini beğenmişti, öyle burnu havalar daydı ki çekilmezdi! Odanın bir o ucuna bir bu ucuna gidip durdu, kendini bir şey sanıyordu! Dans edilecek kadar yakışıklı bile değildi! Keşke orada olsaydın da ona had-dini bildirseydin hayatım. Adamdan hiç hazzetmedim.”

IV. Bölüm

Jane ile Elizabeth baş başa kaldıklarında, Mr. Bingley’yi daha önce temkinli bir şekilde öven Jane, kardeşine ondan ne kadar çok hoşlandığını anlattı.

“Genç bir adamda olması gereken tüm özelliklere sahip,” dedi. “Mantıklı, güler yüzlü, hareketli; hayatımda hiç böyle neşeli birini görmemiştim! Öyle rahat ki, öyle kusursuzca yetiştirilmiş ki!”

“Ayrıca yakışıklı da,” diye yanıt verdi Elizabeth. “Genç bir adamın elinden gelirse yakışıklı da olması gerekir. Dolayısıyla dört dörtlük bir yaradılışı olduğunu söyleyebiliriz.”

“Beni ikinci kez dansa kaldırması çok gururumu okşadı. Böyle bir iltifat beklemiyordum.”

“Öyle mi? *Ben* senin adına bekliyordum. Ama aramızdaki en büyük farklardan biri bu. İltifatlar *seni* hep şaşırtıyor, *beni* ise hiç şaşırtmıyor. Seni ikinci kere dansa kaldırmasından daha doğal ne olabilirdi? Salondaki diğer kadınlardan en az beş kat daha güzel olduğun gözünden kaçamazdı. Bunun centilmenlikle ilgisi yok. Neyse, gerçekten son derece hoş bir adam, sana ondan hoşlanma

izni veriyorum. Çok daha aptallarından hoşlanmışlığın var.”

“Canım Lizzy!”

“Ah! İnsanlardan hoşlanmaya genel olarak fazla meyillisin biliyorsun. Kimsede bir kusur görmüyorsun. Senin nazarında tüm dünya iyi ve hoş. Herhangi biriyle ilgili kötü bir laf ettiğini hayatımda duymadım.”

“Kimseyi kötölemekte aceleci davranmak istemem tabii ama her zaman da içimden geçenleri söylüyorum.”

“Biliyorum, zaten durumu olağanüstü kılan da *bu. Senin* gibi akliselim sahibi bir insanın diğerlerinin budalalıklarına ve saçmalıklarına gerçekten bu kadar kör olması! Yalandan açıksözlülük oldukça yaygın, insanın her yerde karşısına çıkıyor. Ama caka satmadan ya da belli bir amaç gütmeyen dürüst olmak, herkesin mizacının iyi yanlarını görüp daha da iyi yapmak, kötüyü görmezden gelmek – bunlar sana has. Mesela bu adamın ablalarını da beğendin değil mi? Onların tavırları Mr. Bingley’ninkiyle mukayese bile edilemez.”

“Tabii ilk bakışta edilemez. Ama biraz sohbet ettiğinde çok hoş kadınlar. Miss Bingley kardeşiyle yaşayıp evle ilgilenecek, eminim bize çok sevimli bir komşu olacaktır.”

Elizabeth, ablasını sessizlik içinde dinledi ama ikna olmamıştı, ablalar baloda onu genel olarak memnun edecek denli düşünceli davranmamışlardı; ayrıca ablasından daha sağlam bir gözlem gücüne sahip olduğundan, yaradılışı itibarıyla başkalarının tesirine daha az kapıldığından ve kendisine ilgi gösterilmediği için tarafsızlığını koruyabildiğinden onları beğenmesi çok güçlü. Gerçekten de çok hoş hanımlardı, keyifleri yerindeyse neşe saçabiliyor, istediklerinde de son derece sevimli davranabiliyorlardı ama gururlu ve kibirliyidiler. Epey çekici sayılırlardı, şehirdeki ilk özel kız okullarından birinde

eğitim görmüşlerdi, 20 bin sterlinlik bir servete sahiplerdi, mürifçe para harcamaya ve soylularla muhatap olmaya alışıklardı; bu sebeplerden kendilerini her açıdan üstün, başkalarını da her açıdan hor görme hakkına sahiplerdi. Kuzey İngiltereli saygın bir aileye mensuplardı; bu gerçek zihinlerine, kardeşlerinin servetinin ve kendi servetlerinin ticaret yoluyla kazanıldığı gerçeğinden daha derin bir şekilde kazanmıştı.

Mr. Bingley'ye babasından yaklaşık 100 bin sterlinlik bir mülk miras kalmıştı; babası bu parayla bir arazi almaya niyetliydi ama buna ömrü yetmemişti. Mr. Bingley'nin niyeti de aynıydı, bazen bir bölge seçtiği de olurdu ama şimdi iyi bir eve ve bu evin topraklarında avlanma özgürlüğe sahip olduğundan, ne kadar rahat bir mizacı olduğunu iyi bilenler hayatının kalanını Netherfield'da geçireceğinden ve arazi almayı bir sonraki nesle bırakacağından şüpheleniyordu.

Ablaları kendine ait bir toprağı olsun çok istiyordu; yine de, şu an sadece kiracı sıfatı taşıyor da olsa, Miss Bingley onun sofrasında yer almaya katiyen isteksiz değildi; servetinden çok havası olan bir adamla evlenen Mrs. Hurst de işine geldiğinde kardeşinin evini kendi evi saymaya meyilliydi. Mr. Bingley henüz reşit olalı daha iki yıl geçmemişti ki şansa birileri ona Netherfield evini tavsiye ederek aklını çelmişti. Evin içini ve dışını yarım saatte gezmiş, durumunu ve ana odaları beğenmiş, sahibinin övgülerine inanmış ve evi hemen tutmuştu.

Mizaçları birbirinin zıttı da olsa Mr. Bingley ile Darcy çok yakın arkadaşlardı. Darcy, Bingley'nin rahatlığını, dışa dönüklüğünü, yönlendirmeye açık oluşunu seviyordu; üstelik kendi mizacıyla müthiş bir tezat oluşturmaya ve kendi mizacından daima gayet memnun gözükmesine rağmen. Bingley, Darcy'nin kendisine duyduğu sevgi ve saygının gücüne sonsuz güveniyordu, gö-

rüşlerine ise müthiş değer veriyordu. Algıda Darcy daha üstündü. Bingley de katiyen yetersiz değildi ama Darcy zekiydi. Aynı zamanda kendini beğenmiş, soğuk ve müşkülpesentti, tavırları ise ne kadar soylu olursa olsun sıcak değildi. Bu açıdan arkadaşı büyük üstünlük sahibiydi. Bingley gittiği her yerde muhakkak seviliyordu, Darcy ise sürekli insanları rencide ediyordu.

Meryton balosuyla ilgili konuşmaları kişiliklerine güzel ışık tutuyordu. Bingley hayatında hiç bu kadar hoş insanlarla, hiç bu kadar güzel kızla tanışmamıştı; herkes fevkalade kibar ve ilgiliydi, resmiyet yoktu, hiçbir gerginlik yaşanmamıştı, kısa sürede salondaki herkesle dost olduğunu hissetmişti; Miss Bennet'a gelince, büyüleyici güzellikte bir melekti. Oysa Darcy çok azı güzel, hepsi de demode olan bir insan topluluğu görmüştü, kimseye karşı içinde en ufak bir merak uyanmamıştı ve hiçbirinden ne ilgi görmüş ne keyif almıştı. Miss Bennet'ın güzelliğini kabulleniyor ama fazla gülümsediğini düşünüyordu.

Mrs. Hurst ile kız kardeşi de bu görüşe katıldılar ama yine de onu beğenmiş, ondan hoşlanmışlardı; tatlı bir kız olduğunu, onu daha yakından tanımaya bir itirazları bulunmadığını belirttiler. Böylece Miss Bennet'ın tatlılığı tescillendi ve Mr. Bingley, ablalarının bu övgüsü karşısında onunla ilgili istediğini düşünme izni aldığını hissetti.

V. Bölüm

Longbourn'a kısa bir yürüyüş mesafesinde Bennet'ların özellikle samimi olduğu bir aile yaşıyordu. Sir William Lucas eskiden Meryton'da tüccardı, burada makul bir servet kazanmış, valiliği esnasında krala yapılan

başvuruyla şövalyelik nişanı almıştı. Unvanı belki gözünde fazla büyütmişti. İşinden ve küçük bir çarşı kasabasında yaşamaktan iğrenmiş, ikisinden de vazgeçerek ailesiyle Meryton'a yaklaşık bir buçuk kilometre mesafedeki bir eve yerleşmişti; adını Lucas Konağı koyduğu evinde gönlünce ne kadar önemli bir adam olduğunu düşünebiliyor, artık işi gücü olmadığı için günlerini sadece tüm dünyaya nazik davranmakla geçirebiliyordu. Zira unvanı göğsünü kabartsa da burnunu büyütmemişti, bilakis herkesle yakından ilgileniyordu. Doğası itibarıyla kendi halinde, dost canlısı ve yardımsever olduğundan St. James' de krala takdim edilmek onu kibarlaştırmıştı.

Lady Lucas çok iyi bir kadındı, fazla akıllı olmadığından Mrs. Bennet için değerli bir komşuydu. Birkaç çocukları vardı. Yirmi yedisinde olgun, zeki bir genç kadın olan en büyükleri, Elizabeth'in samimi dostuydu.

Miss Lucas'lar ile Miss Bennet'ların baloda yaşananları konuşmak için toplanmaması düşünülemezdi, Lucas'lar ertesi sabah komşularının yorumlarını dinleyip kendi görüşlerini aktarmaya Longbourn'a gittiler.

"*Senin* akşamın iyi başladı Charlotte," dedi kendine nezaket gereği hâkim olan Mrs. Bennet, Miss Lucas'a. "Mr. Bingley'nin ilk tercihi *sendin*."

"Evet ama ikinci tercihini daha çok beğenmiş benziyordu."

"Ah! Jane'i kastediyorsun herhalde... onunla iki kere dans ettiği için. Tabii, ona *gerçekten* hayran kalmış görünüyor... Evet, sanırım hayran *kaldı*... Bu doğrultuda bir şeyler duydum... ama tam ne bilmiyorum... Mr. Robinson'la ilgili bir şeyler."

"Belki de Mr. Robinson'la kulak misafiri olduğum konuşmayı kastediyorsunuzdur, size bunu ben anlatmamış mıydım? Hani Mr. Robinson ona Meryton'daki partimizi nasıl bulduğunu, salondaki kızları güzel bulup

bulmadığını ve *en çok* kimi beğendiğini sormuştu? Son soruya hemen şöyle yanıt vermişti: ‘Ah! Şüphesiz, su götürmez bir şekilde en büyük Miss Bennet.’”

“Tanrım! Eh, bu gayet açık bir yanıt, gerçekten de insana öyle geliyor ki... ama yine de bir yere varmayabilir tabii.”

“Ben *senden* daha yararlı konuşmalara kulak misafiri oldum Eliza,” dedi Charlotte. “Mr. Darcy arkadaşı kadar kayda değer sözler sarf etmiyor, öyle değil mi? Zavallı Eliza! Sadece *idare eder* olmak...”

“Lütfen Lizzy’ye onun çirkin tavrından rahatsız olması gerekiyormuş gibi hissettirme, öyle ters bir adam ki insan onun tarafından sevilme istemez bile. Mrs. Long bana dün gece yanında yarım saat oturup kendisine tek kelime dahi etmediğini söyledi.”

“Emin misin anneciğim? Ufak bir yanlış anlaşılma olmasın bu?” dedi Jane. “Çünkü ben Mr. Darcy’nin onunla konuştuğunu gördüğüme eminim.”

“Doğrudur çünkü Mrs. Long sonunda dayanamayıp ona Netherfield’ı nasıl bulduğunu sorunca el mecbur yanıt vermiş; ama Mrs. Long kendisiyle konuşulduğu için çok öfkeli göründüğünü söyledi.”

“Miss Bingley’ye göre,” dedi Jane, “yakın çevresi dışında çok az konuşan biriymiş. *Onların yanında* fevkalade cana yakınmış.”

“Tek kelimesine bile inanmıyorum canım. O kadar cana yakın olsaydı Mrs. Long’la konuşurdu. Ama neden konuşmadığını tahmin edebiliyorum; herkes çok gururlu olduğunu söylüyor, kesin Mrs. Long’un faytonunun olmadığını, baloya kiralık arabayla geldiğini duydu.”

“Mrs. Long’la konuşmamasını yadırgamıyorum,” dedi Miss Lucas, “ama keşke Eliza’yla dans etseydi.”

“Senin yerinde olsam Lizzy,” dedi annesi, “sonraki sefere *ben* onunla dans etmezdim.”

Jane Austen'in daha önce *Aşk ve Gurur* adıyla yayımladığımız *Gurur ve Önyargı* romanı edebiyat tarihinin ilk büyük kült eseri olarak kabul edilir. İlk kez 1813'te yayımlanan ve iki yüzyılı aşkın süredir en çok okunan romanlardan biri olarak kalmayı başaran *Gurur ve Önyargı* aynı zamanda yazıldığı dönemin en cesur yapıtlarından biridir. Bir aşk hikâyesi ekseninde 19. yüzyıl İngiltere'si kırsalında yaşayan taşralı orta sınıfla soyluların yaşamına odaklanan eserin bir diğer kayda değer özelliği ise tüm toplumsal ve ahlaki eleştirileri bir aşk hikâyesinin arkasına gizleyen başarılı kurgusudur.

Elizabeth ile Darcy'nin sınıfsal farklılıklar, zıtlıklar ve çatışmalar arasında filizlenmeye çalışan aşklarının üzerine kurulan klasikleşmiş bu hikâye, yazarın dolaysız ve sade, gerçekçi ve ironik üslubuyla okura yüzyıllardır eşsiz bir okuma keyfi sunmaya devam ediyor.

#dünyaklasikleri #ingilizklasikleri #aşk #evlilik #ironi #çatışma
#toplumsalcinsiyet

Kapak resmi: William Merritt Chase

canyayinlari.com | [f](#) | [@](#) | [X](#) canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-6160-7

9 789750 761607